

Dievo kvailybė išmintingesnė už žmones, ir Dievo silpnybė galingesnė už žmones (1 Kor 1, 25)

2019 m. spalio Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 10 (205)

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X (internete ISSN 2424-4341)

SPALIO 31-OJI REFORMACIJOS – BAŽNYČIOS ATSINAUJINIMO ŠVENTĖ

Paminklas Ženevoje šveicariškajai Reformacijai – *Reformatų siena* su keturiomis reformatorių figūromis: Farel, Calvin, Bčza ir Knox centre, pastatytas 1909 metais, minint Jono Kalvino (1509-1564) 400-ąsias gimimo metines

Reformacija mokliškai, viešai ir asmeniškai

Manoma, kad 1517 m. spalio 31d., prieš pat Visų Šventųjų šventę, Martynas Liuteris prie Vitenbergo bažnyčios durų prikėlė 95 *Tezes*, kuriose pasmerkė Romos katalikų mokymo iškreiptą Evangelijos žinią – indulgencijų pardavinėjimą. Ši data tradiciškai laikoma Reformacijos pradžia. Liuteris yra žinomas asmuo, neretai cituojamas istoriniuose, teologiniuose veikaluose.

Tačiau esti nuomonė, jog Martynas Liuteris tų Tezių nekabino ant bažnyčios durų. Buvo šiek tiek kitaip... Kodėl yra net kelios istorinės versijos, kaip Vokietijoje prasidėjo Reformacija?

Reformacija buvo ir dabar yra įtakingas vyksmas, nes jis kyla iš Evangelijos. Apie tai parašyta begalės ir dar bus parašyta daugybė knygų. Daugiausia būta tyrimų bei mokslinių veikalų parašyta pačioje Vokietijoje. Daugelis tų veikalų yra labai specializuoti ir yra aktualūs tik siaurai akademinai bendruomenei.

Viešas Reformacijos paminėjimas visuomenėje dažniausiai apsiriboja bendrais teiginiais, jog tai buvo išlaisvėjimas, raštingumo skatinimas. O šis procesas įtakojė daugelį pasaulėžiūrinių, kultūrinių, verslo ir politinių pokyčių Europoje bei pasaulyje. Viešas Reformacijos minėji-

mas yra geras ir reikalingas dalykas. Tačiau toks renginys informuoja apie tai, kas buvo prieš 500 metų, bet neįpareigoja, kaip elgtis dabar. Gerai paruoštas viešas Reformacijos paminėjimas ne tik informuoja, bet ir paskatina pagarbų tapatinimąsi su reformatoriais, kurie kovojo su galinga tamsybių valdžia. Paskatina net didžiavimąsi, bet asmeninio dvasinio gyvenimo nepakeičia. Nebent keičia į blogesnę pusę. Nes didžiavimasis savo širdyje prieš kitus, gyrimasis savo darbais ar protėvių darbais nepatinka Dievui ir menkina patį žmogų. Kaip sakoma Pirmame laiške korintiečiams:

Bet Dievas išsirinko, kas pasaulyje kvaila, kad sugėdintų išminčius. Dievas išsirinko, kas pasaulyje silpna, kad sugėdintų, kas galinga. Ir kas pasaulyje žemos kilmės, kas paniekinta, kas yra niekas, Dievas išsirinko, kad niekais paverstų tai, kas laikoma kažkuo, – kad joks kūnas nesigirtų prieš Dievą.

Jo dėka jūs esate Kristuje Jėzuje, kuris mums tapo išmintimi iš Dievo, teisumu, pašventinimu ir atpirkimu, kad, kaip parašyta: „Kas giriasi, tesigiria Viešpačiu“ /I Kor 1,27-31/.

Dievui svarbu ne menami dalykai, kuriais galime didžiulis prieš kitus, bet tai, koks mūsų asmeniškasis ryšys yra su Juo. Svarbu, kokia yra mūsų tikėjimo esmė. Kur ateina išdidumas, ten ateina ir gėda, o kur nuolankumas, ten išmintis /Pat 11,2/.

Krikščionims reikia nuolankiai mokytis išminties iš istorijos. Nes nuolankiai Evangelijos šviesoje suvokta istorija nustoja būti tik praeitimi, bet įgyja tiesioginį ryšį su mūsų dabartimi ir ateitimi. Be nuolankumo širdyje net iškilnūs istoriniai tikėjimo darbai noriai paverčiami medžiaga religiniam ar kultūriniam puikavimuisi. O tai galima vadinti prisitaikymu prie pasaulio, kuriame visi visais būdais konkuruoja. Neįmanoma puikuotis prieš Dievą. Puikuotis galima tik pasaulyje. Kaip sakoma Laiške romiečiams:

Ir neprisitaikykite prie šio pasaulio, bet pasikeiskite, atnaujindami savo protą, kad galėtumėte iširti, kas yra gera, priimtina ir tobula Dievo valia /Rom 12, 2/.

Atsimindami ir pagerbdami Martyną Liuterį ir švęsdami Reformacijos dieną, nepamirškime savęs, t. y. savo asmeninės reformacijos. Nes juk ir Martynui Liuteriui viskas prasidėjo nuo asmeninių pasikeitimų, proto atnaujinimo ir ištyrimo, kas yra priimtina Dievui. Vėliau buvo vieši veiksmai ir vieša Reformacija.

Švęskime Reformaciją

Superintendentas
kun. Tomas Šernas

Pasaka ar Evangelija?

Luko 16, 19–31

¹⁹ Gyveno kartą vienas turtuolis. Jis vilkėjo purpuru bei ploniausia drobe ir kasdien ištaigingai puotaudavo. ²⁰ O prie jo rūmų vartų gulėjo votimis aptekęs elgeta, vardu Lozorius. ²¹ Jis troško numarinti alkį bent trupiniais nuo turtuolio stalo, bet tik šunys atbėgę laižydavo jo votis. ²² Ir štai elgeta mirė ir buvo angelų nuneštas į Abraomo prieglobstį. Mirė ir turtuolis ir buvo palaidotas.

²³ Atsidūręs pragaro kančiose, turtuolis pakėlė akis ir iš tolo pamatė Abraomą ir jo prieglobstyje Lozorį. ²⁴ Jis susuko: 'Tėve Abraomai, pasigailėk manęs! Atsiųsk čionai Lozorį, kad, suvilgęs vandenyje galą piršto, atvėsintų man liežuvį. Aš baisiai kenčiu šitoje liepsnoje.' ²⁵ Abraomas atsakė: 'Atsimink, sūnau, kad tu dar gyvendamas atsiėmei savo gėrybes, o Lozorius – tik nelaimės. Todėl jis susilaukė paguodos, o tu kenti.' ²⁶ Be to, tarp mūsų ir jūsų žioji neperžengiama bedugnė, ir niekas panorėjęs iš čia negali nueiti pas jus nei iš ten persikelti pas mus.'

²⁷ Tas vėl tarė: 'Tai meldžiu tave, tėve, nusiųsk jį bent į mano tėvo namus: ²⁸ aš gi turiu penkis brolius – juos teispėja, kad ir jie nepatektų į šią kančių vietą.' ²⁹ Abraomas atsiliepė: 'Jie turi Mozę bei pranašus, tegul jų ir klauso!' ³⁰ O anas atsakė: 'Ne, tėve Abraomai! Bet jei kas iš mirusiųjų nueitų pas juos, jie atsiverstų.' ³¹ Tačiau Abraomas tarė: 'Jeigu jie neklauso Mozės nei pranašų, tai nepatikės, jei kas ir iš numirusių prisikeltų.'

Gyveno kartą turtuolis... – mūsų šio sekmadienio evangelijos tekstas prasideda mums vaikystėje labai dažnai girdėtais žodžiais. Tikriausiai kiekvienas iš mūsų esame klausę mamos ar močiutės (o gal kai kurie net tėčio) sekamos ar skaitomos pasakos. Tos gražiosios, išlikusios mūsų atmintyje, prasidėdavo būtent taip... Gyveno kartą...

Ir mes, vaikai, panirdavome į tą pasakų pasaulį, kaip į kažkokią šalimis egzistuojančią tikrovę, kurią nuo mūsų vietos ir laiko skirdavo tik labai plona mūsų vaizduotėje egzistuojanti pertvara. Labai dažnai ji pranykdavo, ir mes vaizduotės dėka atsidurdavome pasakų ir svajonių pasaulyuose kaip realybėje. Tapdavome pasakų herojais, keliautojais, karžygiais ar karalaitėmis. Kovodavome su jais kartu prieš blogį, ir, kai jau atrodydavo, kad tas blogis baigia nugalėti mus, mes kažkokiu tai stebuklingu būdu patys jį nugalėdavome ar netikėtai atradę savyje kokias nors anksčiau nesuvoktas galias ir charakterio savybes, ar sulaukę pagalbos iš netikėtai atsiradusių draugų ir gyvenimo kelionės pakeleivių. Tose pasakose būtinai turėdavo egzistuoti gėris ir blogis, melas ir tiesa,

pasiukojimas ir išdavystė. Bet galų gale pasakoje triumfuoja gėris.

Tai gal ir mūsų evangelijos tekstas yra pasaka? Tiesa, Jėzus naudoja vaizdingą pasakojimą, kurį mes vadiname palyginimu, kad perteikiama žinia klausytojų būtų geriau įsisavinta ir suprasta. Tikriausiai niekas negali paneigti, kad labai dažnai net patys teisingiausi žodžiai ir giliausios mintys nepaliečia mūsų širdžių ir protų, jei nėra įvilkti į mums lengvai suprantamą ir priimtina išraiškos rūbą.

Taigi, ir šis Jėzaus pamokymas mums pateikiamas, kaip pasakojimas apie turtuolį ir elgetą, kurio būseną turtingasis veikėjas visiškai ignoruoja. Trys sakiniai visai aiškiai mums apsakoma ne tik, kaip jie gyvena, bet ir kaip tarpusavyje bendrauja. Daugiau nereikia. Įdomu tai, kad mes nežinome turtuolio vardo. Tuo tarpu išliko vargetos vardas – Lozorius. Beje, šis vardas turi savo reikšmę. Lozorius reiškia *be pagalbos*. Ir jo visas gyvenimas yra toks – jis nesulaukia pagalbos, gailėsčio. Nebent tik tie šunys, kurie laižo jo votis... ar tai gyvenimas?

Tik štai ateina visų žemės gyvenotojų svieta lygintoja – mirtis. Visa

situacija apsiverčia aukštyr kojom: dabar jau turtingasis kenčia, o varšas elgeta, atkentėjęs viską žemiškojo gyvenimo metu, džiaugiasi Abrahomo bendryste. Turtingasis net čia būdamas ieško palengvinimo, užtaramo, paguodos. Tačiau tarp jų neperžengiama praraja – jam niekas negali pagelbėti. Jis jau atsiėmė savo džiaugsmus. Jo kančios neįmanoma sumažinti. O ir brolių niekas neperšpės, kad jie pakeistų savo gyvenimą.

Palyginimo pamoka yra daugiasluoksnė. Tai ne tik perspėjimas, kad mes turime padėti tiems, kurie var-

gingiau gyvena. Tai ir priminimas, kad mes esame atsakingi už savo gyvenimą, esame atsakingi, kaip bendraujame su kitais žmonėmis. Tuo pačiu, tai priminimas, kad kol gyvename, tol mes galime keisti ir koreguoti save ir savo veiksmus. Po mirties tos galimybės jau nebeturėsime. Šis palyginimas gal ir netiesiogiai mus perspėja, kad kuriems daug duota, iš tų bus daug ir pareikalauta. Mes esame linkę *turintiems* (nekalbu vien apie tuos, kurie yra sukaupe materialines gėrybes, finansus. Kalbu apie visus *turinčius*: išsilavinimą, geras pozicijas visuomenėje, aukštus postus valstybinėse ar privačiose institucijose, politikoje...) daryti nuolaidas, atleisti juos nuo atsakomybės už savo veiksmus, suteikti privilegijas, kurių neturi eiliniai bendruomenės nariai. Tačiau prieš Dievą visi mes esame lygūs. Dievas kategoriškai atmets mūsų žemiškąją *blatų* sistemą. Jo nepapirksi...

Betgi sugrįžkime į mūsų apmąstymo pradžią. Ar šis konkretus evangelijos tekstas kuo skiriasi nuo mūsų vaikystės pasakos? Mes matome, kad Lozorius, lyg tas gerietis

pasakos herojus, pagaliau patiria džiaugsmą. Blogietis turtuolis nubautas už savo blogą ir savanaudišką gyvenimą. Nors abu ir mirę...

Žodis *evangelija* reiškia *geroji naujiena*. O geroji naujiena yra ne apie tai, kad mirtis nubaudė vieną, o kitą pradžiugino. Geroji naujiena yra tai, kad palyginimo pasakotojas yra Jėzus Kristus, Dievas tapęs žmogumi, kad kiekvienas, kuris juo tiki, turėtų amžinąjį gyvenimą. Jis yra tas, kuris sujungė didžiausią prarają, skiriančią žmogų nuo Dievo, mirdamas ant žmogiškojo prakeikimo kryžiaus ir prisikeldamas naujam gyvenimui. Taip jis atvėrė visiems atstumtiesiems, nusidėjėliams – tiek elgetoms, kaip Lozorius, tiek ir bevardžiams turtuoliams – galimybę naujam gyvenimui. Gyvenimui keliaujant kartu su Dievu ar čia, šioje žemėje, laikinai, ar Ten amžinai. Amen.

Kun. dr. Valdas Aušra,
Ziono Lietuvos evangelikų
liuteronų parapija Čikagoje
Perspausdinta iš laikraščio Draugas,
2019 m. rugsėjo 28 d.
www.draugas.org

SKAITINIAI IŠ ŠVENTOJO RAŠTO

KOMUNIJOS REALUMAS

Imkite ir valgykite: tai yra mano kūnas. (Mt 26, 26)

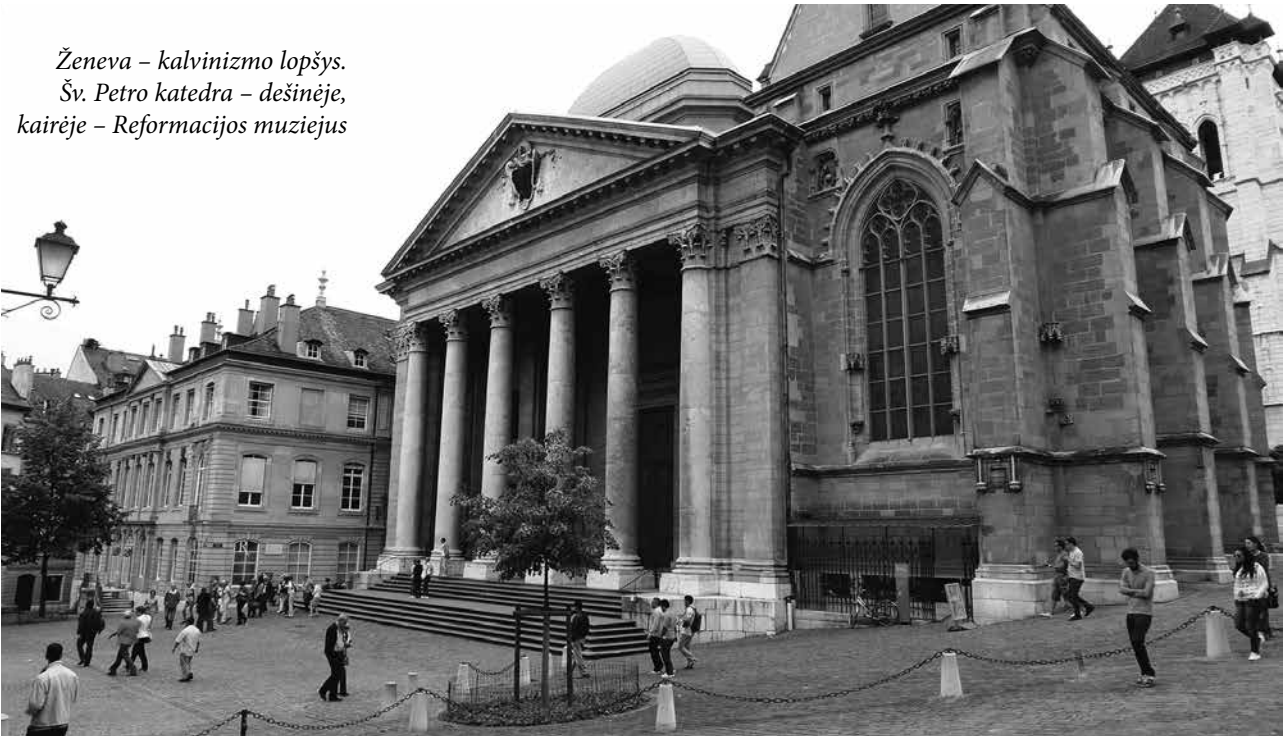
Gana dažnai kremtuosi, kad dėl Komunijos (Viešpaties vakarienės) simbolių mes galvą sukame kur kas labiau nei dėl jos tikrumo. Visi gana mielai priima simbolius, bet paraginti dalyvauti realybėje, širdyje veikia pasiduoda dvejonėms ir panikai. Kai kurie su džiaugsmu ima paplotėli ir gurkšteli iš taurės, bet per greitai atsitraukia taip ir nepriėmę Kristaus gyvybės, kuri duodama dovanai.

Bažnyčia yra Kristaus kūnas. Evangeliją Dievo sukurtame pasaulyje galima paskelbti tik per Jo kūną. Nepamirškite, kad Kristaus kūnas buvo sulaužytas, kad aš ir tu būtume išgelbėti. Mes irgi būsime laužomi, kad Geroji naujiena pasiektų kitus. Mums yra tekusi privilegija vardan kitų dalyvauti Kristaus kentėjimuose. Net ir pats Dievas negalėjo apeiti kančios, nes vienintelė gelbstinti jėga šiame pasaulyje yra gyvybės guldymas su meile atiduodant tam, kas yra daugiau ir aukščiau už mus. Jėzus per mirtį pasidavė Tėvui. Šiandien man ir tau Jis siūlo savo gyvenimą. Mes galime gyventi kaip Viešpats Jėzus, jei tik noriai nuleidžiame barjerus, apsaugančius mus nuo skausmo. Turime leisti Kristaus gyvybei užvaldyti ir apimti mus, kad galėtume būti Kristaus, o ne savų interesų šventykla.

Dalyvaudami Komunijoje (Viešpaties vakarieneje), privalome pripažinti, kad savo veiksmis priimame Kristaus auką, ir tarti Tėvui: Laužyk mane, kaip tik nori. Naudok, kaip naudojai Jėzų.

Jeį leisimės Dievo sulaužomi, naudojami ir užvaldomi, palaikysime bendrystę su Kristumi, ir mūsų gyvenimas duos gausių vaisių.

Ženeva – kalvinizmo lopšys.
Šv. Petro katedra – dešinėje,
kairėje – Reformacijos muziejus

Kiekvienas tikėjimas vienodai geras. *Ar tikrai?*

Nuolat girdžiu žmones sakant: *Bet kuris tikėjimas yra vienodai geras, nes visos religijos moko to paties: gėrio, meilės, pagarbos ir pagalbos kitiems, skatina sutelkti pastangas, kad būtum išgelbėtas ir pan.* Tokius pasisakymus apibendrinčiau taip: religijos tikslas (turima minty bet kuri religija – krikščionybė, islamas, judaizmas, pagonybė ir t. t.) yra padaryti žmogų geresnį, o tai jau savaime yra geras dalykas. Reiktų tik dėjuotis, kad žmonės kažkuo tiki, ištraukia į savo religijos veiklas. Sutikčiau, kad toks požiūris man, kaip evangelikui, yra kur kas priimtinesnis, nei ateistinės sistemos kurtas priešiškas bet kokiai religinei idėjai arba praktikai ar vienos stiprios dominuojančios religinės grupės priešiškas viskam, kas nėra panašiu į ją. Bet kaip krikščionis su panašiu teiginiu negaliu sutikti dėl kelių priežasčių.

Visų pirma, toks požiūris demonstruoja paslėptą pranašumą religinių įsitikinimų atžvilgiu. Juk skirtingos religijos ir tikėjimų sis-

temos egzistuoja todėl, kad žmonės mano, jog jų įsitikinimai yra teisingi, o kiti klaidingi ar bent jau mažiau teisingi nei jų. Kuo tas įsitikinimas savo tikėjimo teisingumu tvirtesnis, tuo tikėjimo išpažinėjas yra labiau atsidavęs savo religijai. Tačiau žmonės, kurie teigia, kad visos religijos geros ir teisingos, bei moko to paties, prisiima *geranoriško* dėdės ar tetos vaidmenį. Tad šypsodamasis jis ar ji žiūri į skirtingų religijų išpažinėjus, tarytum į smėlio dėžėje nesutariančius vaikus, ir kiekvienam sako: *Nebūtinai nesutarti! Visi jūs teisūs!* Tačiau nepastebimai šis geranoriškas dėdė ar ši geranoriška teta sėda į tikėjimo eksperto, religijos arbitro kėdę ir tarytum lengvai išsprendžia per tūkstantmečius išminčių bei skirtingų religijų išpažinėjų neišspręstus ginčus, lepteldamas paprastą teiginį: *Laimėjo visi! Visi teisūs!* Ar tai nėra paviršutiniškas žvilgsnis, kiek iš aukšto žvelgiantis į kitus?

Antra, religija yra neatsiejama nuo jos tiesos, nes tikėjimas nėra

tik moralinių teiginių rinktinė ar elgesį lemiantis etikos sąvadas. Bent jau krikščionybė tokia nėra. Krikščionybė yra *žmogaus atpirkimo* religija, o ne savikūros instrumentas. Todėl žmonės, teigiantys, kad visos religijos yra vienodai geros ir vienodai teisingos, atmeta vieną pagrindinių jų elementų – tiesą. Protu suvokiama, logika pagrindžiamą tiesą. Labai svarbu, kad religija yra vertinga ne dėl kažkokio slapto ezoterinio priedo. Pagal krikščionių įsitikinimus, Evangelija savyje įkūnija tiesą. Krikščionys tiki, kad ši tiesa yra įsąmoninta Jėzuje Kristuje. *Kai pažįstame tiesą, ji padaroma laisvus.* O melas, priešingai – sukausto grandinėmis.

Trečia, religija, bent jau krikščionybė, skelbia Dievą kaip Asmenį. Todėl visų religijų suplakimas į vieną katilą su aukštais kraštais ir pavadintą *Visos religijos yra geros* nuasmenina Dievą. O kaip pasekmė lieka nuasmenintas ir tokios filosofijos išpažinėjas. Ką turiu minty? Įsivaizduokime vienišą motiną, kuri

viena augino sūnų nuo mažens. Jai reikėjo daugiau dirbti, kad galėtų finansiškai aprūpinti save ir savo vaiką. Jai teko didesnis emocinis ir fizinis krūvis auklėjant, disciplinuojant, išgyvenant sūnaus paauglystės sukurius, einant į mokyklos tėvų susirinkimus, renkant sūnui būrelius, vežant į juos bei motyvuojant juos toliau lankyti, pasirenkant profesiją, nerimaujant dėl jo įpročių, charakterio, pasirinkimų bei įtartinų draugysčių. Visas jos gyvenimas sukosi apie sūnų, ir tai nebuvo lengvas uždavinys. Ir štai išaušta diena, kai sūnus baigia universitetą ir rankoje laikydamas diplomą pakyla giminių susitikime ir pasako įkvepiančią kalbą apie savo gyvenimą, įveiktus iššūkius bei atsiveriančius horizontus. Baigdamas kalbą, jis nori padėkoti mamai, bet staiga pasako tokius žodžius: *O baigdamas norėčiau padėkoti tai, dėl ko visa ligšiolinė kelionė, sėkmė ir pasiekimai būtų neįmanomi. Tad dėkoju moteriai, mamos idėjai, visoms moterims, kurios gali būti motinomis ir galiausiai tokomis tampa. Ačiū jums!* Kažkam po šios kalbos užstrigo kąsnis gerklėje... Kas įvyktų su šio jaunuolio motina? Mažų mažiausiai ji liktų šokiruota ir netektų žado. Tai būtų didelis jos, kaip šio jaunuolio motinos, jausmų įžeidimas.

Dievas yra **Asmuo**, tad mūsų idėjos Dievą atvaizduoti kaip į detales nesigilinančią, tiesą laikančią reliatyvia, asmens atributų neturinčią būtybę iš esmės prieštarauja krikščionybei. Dėl tokios filosofinės laikysenos, kai nustojame Dievą laikyti Asmeniu, mes pamažu asmeniu nustojame laikyti ir vienas kitą.

Ketvirta, pirmasis Dievo įsakymas skamba: *Neturėk kitų dievų*, o antrasis: *Nedaryk jokio Dievo atvaizdo*. Žymusis reformatorius Martynas Liuteris yra pažymėjęs, kad neįmanoma padaryti nuodėmės prieš tai nesulaužius pirmojo įsakymo. Tik nustojęs garbinti tikrąjį Dievą, žmogus pradeda gaminti netikro dievo atvaizdą – stabą. O kas jis yra? Stabas yra žmogaus kūrybos, lūkesčių, giliausių širdies troškimų bei idėjų pro-

jekcija. Paprastai kalbant – tai, kas žmogui suteikia saugumą, ramybę, savotišką išgelbėjimą, yra stabas. Būtent jį žmogus iškelia į aukščiausią vertybių hierarchijos vietą ir pastato Dievo vieton. Tai gali būti bet kas: seksas, pinigai, valdžia ir t. t. Šios vertybės ir buvo tiek antikos, tiek ir šių dienų dievybės, kurioms lenkėsi ir tebesilenkia žmonės. Kodėl apie tai rašau? Nes mes linkę susikurti, suprojektuoti savo įsitikinimus, komfortą, mus pačius pateisinantį dievą bei religines pažiūras. Jos tampa mūsų tiesa, mūsų supratimu, mūsų pateisinimu, mūsų religija. Štai kur bėda: krikščionybė ir istorijos pavyzdžiai mums rodo, kad žmogaus susikurti tiesos pakaitalai anksčiau ar vėliau susiduria su amžinąja tiesa kaip jūroje dreifuojantis laivas su uolomis. Kaip jūros bangos sudūžta, atsitrenkusios į smėlėtą krantą, taip klaidingos idėjos apie Dievą subyra, susidūrusios su **Tiesa**, o prietemų stabai sunyksta išaušus **Tiesos rytiui**.

Penkta, populiarus teiginys, kad visos religijos moko gerų dalykų, – suprask, jos visos turi bendrą vardiklį, nes skatina žmogų *tapti geresniu*, – yra klaidingas. Krikščionybės skelbiama **Geroji Naujiena** iš esmės yra kitokia. **Evangelija** kviečia žmogų į pokyčių pasaulį ne taip, kaip kitos religijos, raginančios sutelkti asmenines valios pastangas ir taip bandyti įtikti dievybei, užsitarnauti jos palankumą. **Evangelija yra malonės žinia**. Žmogus nusidėjo, o nuodėmės poveikis taip giliai ir nepataisomai paveikė žmogų, kad jo moralinės pastangos pasikeisti, būti geram, elgtis tinkamai, atlikti gerus darbus šeimai ir visuomenei situacijos nebepataisys. Nuodėmė nepagydomai sugadino žmogaus širdį (protą, jausmus ir valią). Malonės žinia yra ši: Dievas, matydamas žmogaus sugedimą, atsiuntė savo Sūnų, kad Jis savanoriškai mirdamas ant kryžiaus sumokėtų už žmonių nusikaltimus ir taip pelnytų žmonėms atleidimą ir naują amžiną gyvenimą. Ši malonės dovana Dievui kainavo neįtikėtina daug. Žmogui tai nekainuoja nieko. Štai malonės žinia! Sunku patikė-

ti, kai šią žinią išgirsti. Tačiau per atgailą ir tikėjimą žmonėms yra atleidžiama, jie tampa Dievo vaikais, jų širdyse įsiviešpatauja ramybė ir džiaugsmas. Būtent iš meilės Kristui kaip pasekmė kyla noras gyventi kitokį gyvenimą: taip, kaip mokė Kristus, apaštalai, kaip moko Šventasis Raštas.

Krikščionis, sukūręs asmeninius santykius su Dievu per Kristų, pirmiausia širdyje atranda ramybę. Pokyčiai atsiranda vėliau kaip pasekmė. O kitos religijos moko priešingai: reikia dėti daug pastangų, tinkamai elgtis, aukoti bei aukotis ir, jei viską atliksi, tuomet galbūt Dievas tau nusišypsos ir tu atrasi ramybę su Juo. Dinamine prasme, tai iš esmės priešingas veikimas. Visos religinės pastangos save nuteisinti kyla iš išorės į vidų, o krikščionybėje priešingai – iš vidaus į išorę. Per Evangeliją Dievas pirmiausiai siekia perkeisti žmogaus širdį, o vėliau ir visą jo gyvenimą.

Dėl to aš, kaip krikščionis, renkuosi laikytis Šventojo Rašto tiesos bei krikščionybės mokymo apie save, pasaulį, Dievą bei išgelbėjimą. Per Kristų Dievas suteikia ramybę ir džiaugsmą širdžiai ir aiškumą protui, kad nebegyventume betikslinio gyvenimo bei nepaklystume įvairiausių filosofijų labirintuose.

Ramūnas Jukna,
Panevėžio evangelinės
bažnyčios pastorius
2019-10-17
 Iš www.evangelija.lt
Spausdinta laikraštyje
„Ganytojas“, 2019 m. ruduo

Tiems, kurie išsaugojo lietuvių kalbos tęstinumą ir plėtė jos vartojimo ribas

Dabar, kai globalizmas (dažniausiai suvokiamas kaip kosmopolitizmas, nutautėjimas) mūsų viešojoje erdvėje tampa doktrina, o lietuvių kalbos vartojimui jau keliami alternatyva – vis plačiau plečiasi anglų kalbos vartojimas, verta suvokti, kad artėjame prie kryžkelės ir prisiminti mūsų istoriją. Ypač tuos, kurie prieš daugelį šimtmečių ėmėsi savo darbu palaikyti iškeltą XVI a. gimtųjų kalbų vertės idėją ir ją pritaikyti Lietuvos gyvenime. O juk senojoje Lietuvos valstybėje nebuvo tradicijos raštui vartoti lietuvių kalbą. Kalba gyveno ir plėtojosi sakinės kalbos pavidalu, bet visoje Europoje daugelyje šalių net ir negausių tautų žemėse gimtosios kalbos jau turėjo įgijusias rašto kalbos formas, kito ir turtėjo religinės, intelektualiosios kalbos klodais.

XVI a. Reformacija Europos mastu iškėlė gimtųjų kalbų vertės klausimą, atvėrė galimybes plačiau jas vartoti raštui, religinės veiklos sferose. Lietuvoje išaugo asmenybės ir susidarė tylių, darbščių raštijos darbuotojų grupės, kurios visą savo gyvenimą paskyrė, kad kalba išeitų tik iš sakinės kalbos barų, kad ji taptų pilnaverte, Naujųjų laikų poreikius atliepiančia, kad ji pajėgtų gyvuoti visose gyvenimo sferose. Asmenybės, kurios suvokė laiko esminį iššūkį ir visas jėgas skyrė valstybės, visuomenės modernizavimui ir lietuvių kalbos vartojimo ribų plėtimui, vertos mūsų atminimo,

padėkos ir pagarbos ženklo. Tokio paminklo *Reformacijos ir lietuvių raštijos pradininkams* kūrimą ir statybą Vilniaus Reformatų skvere inicijavo Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugija. 2017 metais Draugija kartu su Lietuvos dailininkų sąjunga, pritariant Vilniaus miesto savivaldybei, paskelbė konkursą paminklui. Pirmą vietą laimėjo D. Matulaitės ir J. Balkevičiaus paminklo projektas.

Paminklas yra skirtas dešimčiai žymiausių Reformacijos Lietuvoje pradininkų ir lietuvių raštijos kūrėjų: Stanislovui Rapolioniui, Abramui Kulviečiui, Mikalojui Radvilai Juodajam ir Mikalojui Radvilai Rudajam, Martynui Mažvydui, Baltramiejui Vilentui, Jonui Bretkūnui, Andriui Volanui, Merkelui Petkevičiui ir Jokūbui Morkūnui. Jie įkūnija kultūrinės veiklos Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje ir Prūsijos Kunigaikštystėje jungtį, stiprų pasiryžimą visas jėgas skirti Lietuvos valstybės savarankumui, intelektualinio gyvenimo ir lietuvių kalbos turtinimui. Šiame būryje yra po lygiai dirbusių Didžiojoje ir Mažojoje Lietuvoje, pasauliečių ir dvasininkų, liuteronų ir reformatų.

Paminklui vieta yra parinkta pradėtame tvarkyti Reformatų skvere prieš Vilniaus reformatų bažnyčią. Reformatų skveras yra miesto plotelis – šiuo metu daugiausia turtingą Reformacijos istoriją Lietuvoje ir Vilniuje menanti vieta, nors ir stipriai apgriauta. Reformatų skvero vietoje nuo XVI a. antrosios pusės buvo Vilniaus evangelikų kapinės, o kai 1640 m. Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčia buvo išstremta iš Vilniaus miesto, ji išsikūrė už miesto sienos dabartinio Reformatų skvero teritorijoje. Iš 2018 m. archeologinių kasinėjimų sužinojome, kad pirmoji už miesto pastatytoji buvo medinukė (atkastas jos pamatų kampas). Amžiams slenkant bažnyčią reikėjo perstatyti, keitėsi jos vieta sklype,

ilgainiui iškilo sinodo ir konsistorijos – visos Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės evangelikų reformatų Bažnyčios administracijos – institucijų pastatai. Sinodo pastatas yra išlikęs, o Konsistorijos pamatus atkasė pernai archeologai. Tad šis miesto sklypas vertas pažymėti tokiu atminties ženklu, kuris sutelktų mūsų požiūrį į pačią Reformaciją Lietuvoje, į tai, ką svarbiausia ji mums paliko, kas tebėra įaugę į mūsų gyvenimą.

Šiuo metu verda skirtingų požiūrių paminklus susidūrimai. Kyla priešpriešos – skirtingų požiūrių į lietuvių kultūrą, jos ateitį – bangos. Atrodytų, kad dabar nepalankus metas atsiminti mūsų kultūros žymiausias asmenis. Bet kai perkeliujame mintyse mūsų istorijos šimtmečius, kyla klausimas, o kada buvo tas tinkamas metas? Skirtingi požiūriai – mūsų išgyventos istorijos, skirtingų kultūrinės atminties pavidalų atspindžiai ir, manau, jie lydės mus ilgai. Mes iki šiol neturime deramų atminties ženklų tiems, kurių veikla padėjo mums išlikti per šimtmečius. Dabar dar galime rasti jėgų ir padėkoti tiems, kurie prieš daugelį šimtmečių daug kuo prisidėjo, kad būtų išlaikytas Lietuvos valstybės savarankiškumas, kad Lietuva modernėtų ir kad lietuvių kalba turėtų išlaikytą tęstinumą. Laikas padėkoti tiems, kurių darbai atgulė į mūsų kultūros pamatus.

Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugija kviečia visus, neabejingus iškilioms mūsų kultūros asmenybėms, prisidėti lėšomis prie paminklo statybos. Paminklas turėtų būti baigtas 2020 metais. ►

Dr. Inga Lukšaitė
 Perspausdinta iš www.alkas.lt
<http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2012-04-23-reformatai-mitai-ir-tikrove-iii/80951>

Išmintis šaukia

Per Šventojo Rašto puslapius iš gilios praeities mus pasiekia tikinčių žmonių liudijimai apie Kūrėją. Norėčiau atkreipti mūsų dėmesį į karaliaus Saliamono liudijimą, kurį jis mums paliko Patarlių knygoje.

Dar būdamas vaikas, Saliamonas giliai į širdį įsidėjo savo tėvo Dovydo žodžius apie išminties svarbą. Kai Saliamonas paveldėjo savo tėvo sostą, atėjo laikas įgyvendinti brandintus sumanymus, ir jaunas karalius susiruošė aukoti daugybę aukų, kad prisišauktų savo tėvo Dievą. Kadangi kiekvienas prašantis gauna, ieškantis randa, o beldžiančiam atidaroma, Saliamonas buvo išgirstas.

Kūrėjas jam pasirodė sapne ir paklausė, ko pradėjęs karaliauti jis norėtų. Šventasis Raštas liudija, jog Saliamonas paprašė išminties valdyti Dievo tautą. Kūrėjas labai apsidžiaugė tokiu jaunojo karaliaus prašymu ir suteikė jam ypatingą išmintį. Dievas Saliamoną išaukštino tarsi švyturį, duodamas jam ste-

binančius turtus, kad žmonės, kurie materialų turtą vertina labiau negu dvasinį, išgirstų jo sakomą žinią.

Saliamonas, norėdamas perduoti savo patirtį vaikams, užrašė daugybę patarlių ir palyginimų. Troškimą užrašyti patarles į jo širdį įdėjo pats Kūrėjas, siekiantis, kad visi žmonės, o ne tik Saliamono vaikai, įgytų išminties. Todėl karaliaus užrašytos patarlės tapo Šventojo Rašto žodžiais, mums perteikiančiais Kūrėjo troškimą.

Saliamonas parinko tinkamą žinios pateikimo formą, jog ateinančios kartos išgirstų ir suvoktų, kad taip pat gali būti apdovanotos dieviška išmintimi. Manau, jog daugelį stebina didelis karaliaus užtikrintumas rašant patarlių žodžius, tačiau jis žinojo, kad jo lūpomis kalba Kūrėjo išmintis.

Pasižiūrėkime, kaip ji, t. y. išmintis, kreipiasi į žemės gyventojus: *Argi išmintis nešaukia ir supratimas nekelia savo balso? Aukštumose, prie*

kelių ir prie takų ji stovi. Prie miesto vartų, prie įėjimo į miestą, prie durų šaukia: Žmonės, į jus aš kreipiuosi, jums šaukiu, žmonių sūnūs. Jūs neišmanėliai, mokykitės išminties; jūs kvailiai, įgykite supratingą širdį. Klausykite, nes aš kalbėsiu apie didingus dalykus, mano lūpos skelbs teisumą. Mano burna kalbės tiesą, ir nedorybė yra pasibjaurėjimas mano lūpomis. Visi mano žodžiai yra teisingi, juose nėra klastos ir iškraipymo. Jie yra aiškūs išmanantiems ir teisingi suprantantiems. Priimkite mano pamokymą, o ne sidabrą; pažinimą, o ne gryną auksą (Patarlių knygos 8 skyriaus 1–10 eilutės).

Past. Gabrielius Lukošius
Iš www.evangelija.lt

Paminklo statybai renkamų lėšų sąskaitos numeris: AB SEB bankas, sąskaita LT69 7044 0600 0090 8619
Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugija, įmonės kodas 190763313
Paminklui REFORMACIJAI IR LIETUVIŠKOS RAŠTIJOS PRADININKAMS

PIRMASIS LIETUVOS LIUTERONŲ SINODAS

Prieš 100 metų, 1919 m. spalio 15 d., Kaune, sušauktas pirmasis Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios Sinodas Nepriklausomoje Lietuvoje! Pirmuoju atkurto Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios vadovu buvo išrinktas superintendantas kun. Henrikas Dzeržislovas Sroka.

1919 metais buvo atkurta ne tik Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčia – šią datą iškilmingai paminėjome rugsėjo 21 d. Švobiškyje, bet ir Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčia. 1919 m. spalio 15 d.

Kaune sušauktame Sinode oficialiai pasitraukta iš Rusijos evangelikų liuteronų bažnyčios, kuriai Didžiosios Lietuvos evangelikai liuteronai buvo pavaldūs nuo 1832 metų, ir atkurta Lietuvos evangelikų liuteronų baž-

nyčia. Sinode buvo išsirinkta laikinoji Konsistorija, kurios pirmininko pareigos patikėtos superintendantui kun. Henrikui D. Srokai. Šias pareigas jis ėjo iki 1922 m. kovo 31 dienos. Įdomi H. D. Srokos biografija.

Pirmasis LELB konsistorijos pirmininkas superint. kun. *HENRIKAS DZERŽISLOVAS SROKA*

Kun. **Henrikas Dzeržislovas Sroka** gimė 1858 m. liepos 16 d. Viskitkuose (Žyrarduvo aps., netoli Varšuvos) gausioje Augusto ir Katerinos Srokų šeimoje ketvirtas iš septynių vaikų. 1879 m. pradėjo studijas Dorpato (Tartu) universiteto Teologijos fakultete, kurį 1885 m. baigė teologijos daktaro laipsniu. Studijų metais priklausė korporacijai *Konwent Polonia* – ši Dorpato universitete 1828 m. įsteigta organizacija, tęsusi uždaryto Vilniaus universiteto filomatų ir filaretų draugijų tradicijas, vienijo iš buvusios Abiejų Tautų Respublikos teritorijos kilusius įvairių pažiūrų ir tautybių studentus.

1884 m. lapkričio 30 d. Henrikas Dzeržislovas Sroka buvo ordinuotas Varšuvos Šv. Trejybės evangelikų liuteronų bažnyčioje ir paskirtas Augustavo diecezijos superintendente Leopoldo Eduardo Erdmano (1818–1899) pagalbininku, 1885–1886 m. tarnavo Garliavos evangelikų liuteronų parapijoje. Čia susipažino su būsimąja žmona, superintendente dukra Marta Erdmann (1860–1945), su kuria užaugino dukrą Haliną Sofiją.

Nuo 1886 m. Henrikas D. Sroka buvo Šakių evangelikų liuteronų parapijos kunigas, vėliau kurį laiką kartu administravo ir Sudargo filiją bei Garliavos parapiją su Prienų filija. Rūpinosi *Aušros* ir kitų lietuviškų leidinių platinimu, steigė mokyklėles, talkino knygnešiams. Su juo, versda-

Evangelikų liuteronų kunigas, superintendantas, pirmasis atsikūrusios Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios Konsistorijos pirmininkas Henrikas Dzeržislovas Sroka 1938 m.

mas iš vokiečių kalbos F. Šilerio dramas, konsultavosi Vincas Kudirka.

1892–1894 m. kunigas Henrikas D. Sroka dar administravo Tauragės parapiją su filijomis, o 1893 m. – ir Jurbarko parapiją. 1900 metais prie Šakių dvaro įkūrė parką: pasodino įvairių rūšių medžių, suformavo tris kaskadinius tvenkinius, iš kurių vanduo nutekėdavo į Siesartį.

1913 metais kunigas Henrikas D. Sroka buvo išrinktas Augustavo diecezijos superintendentu, be to, Šakių gimnazijoje dėstė klasikines kalbas.

Kilus Pirmajam pasauliniam karui, superintendantas Henrikas

D. Sroka, kaip ir nemaža dalis Vokietijos pasienyje gyvenusių evangelikų, ypač dvasininkų, 1915 metais buvo ištremtas į Rusiją. Lietuvai paskelbus Nepriklausomybę, kunigas Henrikas D. Sroka sugrįžo į Šakius.

1919 m. spalio 15 d. buvo atkurta Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčia – Kaune sušauktame Sinode oficialiai pasitraukta iš Rusijos evangelikų liuteronų bažnyčios, kuriai Didžiosios Lietuvos evangelikai liuteronai buvo pavaldūs nuo 1832 metų. Atkurtoji Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčia išsirinko laikinąją Konsistoriją, kurios pirmininku išrinktas superintendantas kun. Henrikas D. Sroka. Šias pareigas jis ėjo iki 1922 m. kovo 31 dienos.

Toliau tarnaudamas Šakių evangelikų liuteronų parapijos klebonu, Henrikas D. Sroka dar administravo Kudirkos Naumiesčio (1928 11 01–1940 06 25) ir Garliavos (1930–1931) parapijas. 1929 m. liepos 22 d. kunigas Henrikas D. Sroka išrinktas Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios lietuvių sinodo vicesenjoru, nuo 1934 iki 1937 metų buvo lietuvių liuteronų senjoras (išrinktas 1933 m. spalio 1 d. Sinode Tauragėje), vėliau – garbės senjoras. O Vytauto Didžiojo universitete veikusi studentų evangelikų *Donelaičio* draugija 1930 m. rugsėjo 27 d. jį išrinko nariu rėmėju.

1934 m. vasario 1 d. kunigas Henrikas D. Sroka buvo išrinktas Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios Konsistorijos pirmininko pa-

Nuotraukoje Lietuvos evangelikų liuteronų dvasininkų konferencija Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčioje 1940 m. gegužės 26-27 d. Superintendantas kunigas Henrikas D. Sroka sėdi pirmoje eilėje penktas iš kairės. Šalia jo iš vienos pusės – ketvirtas prof. dr. Vilius Gaigalaitis, iš kitos – šeštas reformatų kunigas prof. dr. Konstantinas Kurnatauskas. Antroje eilėje trečias iš kairės – Vilniaus reformatų kunigas Aleksandras Piaseckis.

► vaduotoju, 1936–1937 metais vėl ėjo Konsistorijos pirmininko pareigas.

1930-aisiais, Vytauto Didžiojo jubiliejaus metais, Šakių parapijos klebonas, superintendantas Henri-

kas D. Sroka už pavyzdinę tarnystę Dievui ir žmonėms buvo apdovanotas auksiniu tarnybiniu kryžiumi, ta proga Šakių evangelikų liuteronų bažnyčioje apsilankė Lietuvos Res-

publikos prezidentas Antanas Smetona. 1934 m. lapkričio 30 d. Henrikas D. Sroka buvo apdovanotas Lietuvos Respublikos DLK Gedimino II laipsnio ordinu.

Kunigas Henrikas D. Sroka, drauge su kitais, 1938 m. sudarė Lietuvos Respublikos kariuomenei skirtą pirmąjį ekumeninį bendrinę lietuvių kalba parengtą liuteronų ir reformatų giesmyną *Karys evangelikas*. Prisdėjo rengiant bendrą Lietuvos evangelikų reformatų ir evangelikų liuteronų bažnyčių *Evangelikų giesmyną su maldomis* (išleistas 1942-ais Kaune).

1941 m. kovo mėnesį kunigas Henrikas D. Sroka iš sovietų okupuotos Lietuvos pasitraukė į Vokietiją ir tų pačių metų rudenį mirė Noištetinė, Pomeranijoje (vok. Neustettin, dab. Szczecinek, Lenkija).

Kęstutis Pulokas

Pagal <http://8diena.lt/2018/07/16/pirmasis-atkurtos-lietuvos-evangeliku-liuteronu-baznycios-vadovas-henrikas-d-sroka/>

Pamokslavo Radviliškyje

Pirmą spalio mėnesio sekmadienį LER gen. superintendantas kun. Raimondas Stankevičius pamokslavo Radviliškio evangelinėje bažnyčioje tos bendruomenės pastorius Nerijaus Verdingo, šiuo metų einančio Evangelinių bažnyčių bendrijos Šiaulių regiono vadovo pareigas, ir dalyvavusio Švobiškio šventėje, kvietimu. Ši Radviliškio bažnyčia gimė 1991 metų rugsėjo mėnesį, kuomet Šiaulių bažnyčios *Tiesos žodis* tikintieji miesto kultūros namuose surengė evangelizaciją, atvėrusią radviliškėčių širdis *Gerajai Naujienai*. Iki 1996 metų bendruomenei vadovavo Šiaulių bažnyčios *Tiesos žodis* siųsti vyresnieji. 1996 metais Bažnyčios vyresniuoju buvo paskirtas Nerijus Verdingas. 1999 metų balandžio 4 d. jis buvo iššventintas į pastorius ir tebevadovauja bendruomenei, kuri dabar vadinasi *Radviliškio evange-*

linė bažnyčia ir priklauso Lietuvos evangelinių bažnyčių bendrijai, kaip ir Vilniaus, Kauno, N. Akmenės, Jonavos, Kėdainių, Utenos ir kitos evangelinės bažnyčios, su kuriomis Lietuvos Reformatų Bažnyčia palaiko glaudžius ryšius.

LER gen. superintendantas kun. Raimondas Stankevičius radviliškėčiams pamokslavo apie krikščioniškos tarnystės ypatumus ir iššūkius, supažindino su Evangelikų reformatų Bažnyčios struktūra, valdymo principais, tvarka, Bažnyčios istorija ir dabartimi.

„V.r.ž.“ inf.

Pasaulinė skautų jubiliejinė stovykla

Pasaulio skautai š. m. liepos mėn. pabaigoje susirinko JAV *Summit Bechtel* skautų stovyklavietėje dalyvauti pasaulinėje skautų jubiliejinėje stovykloje *World Scout Jamboree Scout Mondal-North America 2019*. Stovyklos šūkis buvo *Atrakinti naują pasaulį!* Tokia *Džamborėja (Jamboree)* vyksta kas ketveri metai. Šį kartą susirinko 43 tūkst. skaučių bei skautų ir 11 tūkst. savanorių vadovų iš 80 pasaulio šalių. Tai buvo didžiausia skautų stovykla pasaulyje ir antra didžiausia civilinė stovykla (didžiausia – *Degantis vyras* arba *Burning Man**).

Stovyklą bendrai rengė *Scouts Canada, Boy Scouts of America (BSA)* ir *Asociación de Scouts de México*. Tai pirmas kartas, kai vieno žemyno skautų organizacijos kartu pravedė pasaulinę jubiliejinę stovyklą.

Skautės ir skautai dalyvavo įvairiuose pramoginiuose skautiškuose užsiėmimuose prieš 6 metus atidarytoje milžiniškoje *Summit Bechtel* stovyklavietėje: vandens sportas, dviračiai, technologijos, amatai, skautų istorija, lipimas į uolas, Šiaurės Amerikos čiabuvių kultūra ir istorija, Gilvelio parkas, zip linijos, tarptautinės kultūrinės programos ir pan. Skautai net kalbėjosi trumposiomis bangomis su įvairių šalių skautais-kosmonautais Tarptautinėje Erdvės Stotyje. Taip pat stovykloje apsilankė JAV kos-

monautai-skautai.

Buvęs Jungtinių Tautų generalinis sekretorius ir Pietų Korėjos skautas Ban'as Ki-Moon'as uždarymo kalboje pabrėžė, kad stovyklautojos ir stovyklautojai tapo pasauliniais taikos ir gamtos saugos ambasadoriais. Jis kvietė pasaulio skautus susirinkti po 4 metų Pietų Korėjoje į kitą pasaulio skautų jubiliejinę stovyklą.

Stovykloje dalyvavo du lietuvių kilmės skautai: kun. Vilius Dundzila ir angliakalbis Thomas Baltutis (abu iš JAV).

Lietuvos Skautija nusprendė nedalyvauti jubiliejinėje stovykloje dėl brangios stovyklos kainos. Latviai atsiuntė 11 skautų delegaciją, prie kurios prisidėjo trys JAV latvių skautai, o estai – 9 skautus. Stovyklos metu vyko Rytų Europos

arba *Krokuvos* (lenkai, vengrai, čekai, slovakai, lietuviai, latviai, estai) WOSM grupuotės skautų priėmimas. Lenkai vaišino dešromis, sul-timis ir virtinėliais, o vengrai, čekai, slovakai – tautiniais šokiais. Lenkijos skautai visus kvietė dalyvauti kitais metais prie Gdanskio miesto Baltijos jūros saloje vykstančioje Europos skautų *džamborėjoje*, į kurią atvyks ir Lietuvos Skautija.

Sekmadienį vyko įvairių konfesijų pamaldos: ortodoksų, katalikų, mormonų, budistų, induistų, zoroastriečių. Evangelikai liuteronai bei reformatai, sekmininkai, baptistai ir metodistai vedė ekumenines protestantų sekmadienio pamaldas su Viešpaties Vakariene. Pagrindinis skaitinys iš *Apaštų darbų* knygos apie Šventosios Dvasios apsiareiškimą (Apd 2, 1-11). Skaitinys skelbtas įvairiomis stovyklos kalbomis (anglų, ispanų, prancūzų, švedų, vokiečių, vengrų ir t.t.), o paskutinę eilutę sakė visi kartu savo kalbomis: *Mes visi girdime jus skelbiant įstabius Dievo darbus mūsų kalbomis*. Broliai ir sesės musulmonai – penktadienį, o žydai – šeštadienį laikė savas pamaldas.

Kai kurių kitų šalių skautai il-gus metus ruošėsi brangiai kelionei į stovyklą. Kolumbijos skautai tris metus vedė vėjus užsidirbti pinigų kelionės ir stovyklos išlaidoms, o vengrai – pusantrų metų. Švedams buvo lengviausia: tėvai sumokėjo vaikams už stovyklą.

Trys vengrų reformatų dvasininkai: dvi pastorės ir pastorius su JAV lietuviu reformatu kunigumi Viliumi Dundzila Pasaulinėje skautų džamborėjoje.

Kun. Vilius Dundzila
(JAV ev. reformatų *Suvenytos Kristaus Bažnyčios* pastorius)

*Burning Man (liet. *degantis žmogus*) – kasmetinis savaitę trunkantis alternatyvaus meno festivalis, organizuojamas JAV prieš šventinę Darbo dieną (pirmąjį rugsėjo pirmadienį), Nevadoje esančioje Black Rock (liet. *Juodosios Uolos*) dykumoje. Renginys prasideda paskutinį rugpjūčio pirmadienį, vidurnaktį. Paskutinė renginio diena sutampa su JAV švenčiama Darbo diena, kuri daugeliui organizacijų yra išieiginė. Renginio kulminacija vyksta šeštadienį, po saulėlydžio, kai sudeginama didžiulė medinė žmogaus statula. Daugiau kaip 50 tūkst. dalyvių pritraukiantis renginys po septynių dienų nepalieka jokio pėdsako išdžiūvusio ežero dugne (*Wikipedija*).

Ką slėpė Reformatų sinodo rūmai?

Vilniaus evangelikų reformatų sinodo pastatas (Pylimo g. 7) stovi šiuo metu rekonstruojamo Reformatų skvero gilumoje. Reformatų bendruomenė šioje teritorijoje iki Antrojo pasaulinio karo valdė keturis sklypus, esančius tarp Pylimo, Basanavičiaus, Kalinausko ir Teatro gatvių.

Plačiai žinomas yra faktas, kad sklypo R dalyje (*Šiaurės-vakary* – „V.r.ž. past.“) buvusios evangelikų reformatų kapinės. Pirmieji palaidojimai sklypo teritorijoje minimi 1581 metais. Kažkur šioje vietoje po 1600 metų stovėjo medinė reformatų bažnyčia. Iki XX a. vidurio stovėjo 1777 metais pastatyta Šreterių koplyčia – mauzoliejus, Vinholdų šeimos (*apie prekybininkus olandus reformatus, atvykusius į Vilnių ir įleidusius gilius šaknis, rašė-me „V.r.ž.“ 2018 m. Nr.10/194*) koplyčia (jos statybos data nėra aiški), konsistorijos pastatas bei kiti gyvenamieji ir ūkiniai pastatai. Iki šių dienų išliko tik Sinodo rūmų pastatas.

Seniausias pastato statybos etapas priskiriamas XVI amžiui. Šiuo pirminiu laikotarpiu tai buvo dviejų aukštų namas (esamo pastato piet-

Reformatų sinodo rūmai. XX a. III-io dešimtmečio fotografija.

nė dalis). Renesanso laikotarpiu jis rekonstruotas, o šalia pastatyta koplyčia – bokštas su rūsiu. XVIII a. pab.–XIX a. pirmoje pusėje pastatai sujungti į bendrą, esamo pastato perimetrą. Pastate buvo gyvenamosios patalpos – vargšų vaikų bendrabutis, špitolė (šiaurinėje pusėje), mokytojo, vargonininko ir kitų tarnautojų butai. Vėlesniu laikotarpiu šiauriniame

pastato gale įkurta archyvo salė.

Pirmą kartą šio pastato architektūros tyrimai buvo atlikti dar 1996 m. architektės Vilnės Kneižienės. 2019 metais *Architektūros tyrimų centro* atliktais architektūros tyrimais patikslinta pastato statybos raida, išaiškinti rekonstrukcijų ir perstatymų laikotarpiai. Polichromijos tyrėjas Stasys Latonas ant lubų ir sienų aptiko XVI-

Vinholdų koplyčia

Tyrimų metu atrastas renesansinės koplyčios fasadas.

Koplyčia iki XIX a. I pusės stovėjo šalia buvusio sinodo rūmų pastato. S. Latono nuotr.

II pab.–XIX a. laikotarpio skirtingų rekonstrukcijos etapų spalvinės tapybos. O svarbiausias atradimas neabejotinai yra renesanso laikotarpio koplyčia, kuri buvo integruota į XIX a. pastatą. Koplyčios rūsių skliautuose iki šiol yra išlikusios angos karstams nuleisti.

Perspausdinta iš Facebook.com

Pirmasis baltarusis – reformatas *SALOMONAS RISINSKIS*

Salomonas Risinskis (apie 1560-1625) – XVI a. gyvenęs žymus visuomenės, Reformacijos veikėjas, LDK bajoras, pirmasis save įvardijęs baltarusiu (lotyniškai *Leucorussus*), o savo gimtinę – Baltarusija (lotyniškai *Leucorossia*)*.

*Латышонак, А. Навуковыя крыніцы самаакрэслення Саламона Рысінскага як беларуса / А. Латышонак // Рэфармацыя і грамадства: XVI стагоддзе : Матэрыялы Міжнароднай навуковай канферэнцыі. – Мінск : Беларускі кнігазбор, 2005. – С. 126–131;

(Latyšonok A. Moksliniai šaltiniai Salomono Rysinskio įsivardijimas baltarusiu / A. Latyšonok // Reformacija ir visuomenė: XVI amžius: Tarptautinės konferencijos medžiaga – Minskas: Baltarusiškų knygų apžvalga, 2005. – 126-131p.)

Salomonas Risinskis (Salomon Rysinki, *Rysinius Sarmata, Pantherus, Leucorussus*) – poetas, antikinės literatūros tyrinėtojas, pedagogas, kunigaikščio Kristupo Radvilos dvariškis-archyvaras raštininkas, spėjama, kad buvo gimęs apie 1560-uosius Risino kaime, Polocko vaivadijoje. Šeimos herbas – *Ostoja*.

Kaip buvo priimta tais laikais, pradinį mokslą, matyt, gavo namuose. Žinoma, kad 1586–1589 m. lydėjo bajoraičius Kristupą ir Stanislovą Bučinskius į Altdorfo universitetą Vokietijoje ir kartu mokėsi, vėliau lankėsi Prahoje, o 1601–1603 m. lydėjo Kristupą Radvilą jaunesnįjį į Leipcigą, Bazelį, Ženevos universitetus.

Visas S. Risinskio gyvenimas buvo susijęs su Radvilų dvaru: Kristupu Radvila Perkūnu (1547–1603), jo sūnumi Kristupu Radvila jaunesniuoju (1585–1640) ir vaikaičiu Jonušu Radvila (1612–1655). Po mokslų Vakarų Europos universitetuose, apsigyveno Vilniuje, kunigaikščiams Radviloms priklausiusiame name dabartinėje Liejyklos gatvėje. S. Risinskis aktyviai dalyvavo XVI a. pab.–XVII a. pirmos pusės intelektualiniame LDK gyvenime. Istorikas Aivaras Ragauskas straipsnyje *Vilniečiai Winholdai – Biržų Radvilų klientai? (XVI a. pab. – XVII a. pr.)* mini poetus Salomoną Risinskį ir jo draugą Danielių Naborovskį, kurie galimai lankydavosi reformato Vinholdo namuose Pilies g., kur vyko intelektualiniai namų šeiminko ir jo bičiulių pašnekėsiai.

S. Risinskis buvo sukaupęs didelę biblioteką, kurią sudarė apie 1000 tomų knygų. Bibliotekai buvo

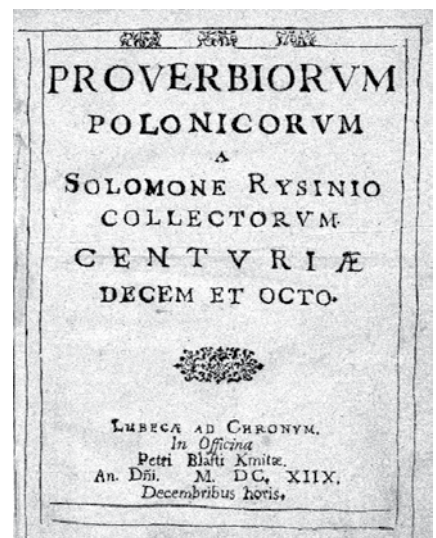
nuomojamos patalpos kunigaikščių Sluckų mūriniame name Vokiečių gatvėje.

Kūrybinis palikimas kaip rašytojo, poeto – labai įvairus: antikinės literatūros tyrinėjimai, lenkų patarlių publikavimas, Radvilų giminės biografijos, literatūriniai laišakai.

Dar būdamas Altdorfo universiteto studentu, S. Risinskis išitraukė į mokslinę diskusiją dėl kai kurių vėlyvosios Antikos poeto Decimo Didžiojo Auzonijaus (*Decimus Magnus Ausonius*, apie 310–395) poezijos vietų interpretavimo. Studijuodamas (su savo globotiniais) Altdorfo universitete, S. Risinskis išleido reikšmingą savo veikalą – *Dvi laiškų knygas (Epistolarum... libri duo, Altdorphii, 1587)*, kur publikuojamas 71 laiškas – korespondencija su Niurnbergo universiteto profesoriais Georgijumi Glacianu, Johanu Buseretu ir kt., laišakai auklėtiniams Bučinskiams, draugams, kolegoms.

1614 m. Liubčioje, Petro Blasto Kmitos spaustuvėje, buvo išleistas *Trumpas pasakojimas apie Kristupo Radvilos žygius (Rerum ab Christophoro Radvilio... gestarum epitome)*, kuriame primenami Kristupo Radvilos Perkūno žygiai, ypač išaukštinama pergalės prie Kuoknesės (1601) svarba, nes po jos švedai buvo išstumti iš Livonijos.

S. Risinskis, kartu su kitais Radvilų dvaro poetais, išspausdino savo eilėraščius proginiame rinkinyje mirus Jonušui Radvilai-Rokošininkui (1620) *Raudos [...] šviesiausio kunigaikščio pono Jonušo Radvilo mirties paminėjimui (Naeniae a diversis*

Titulinis lapas veikalų Proverbiorum Polonicorum... (Tūkstantis aštuoni šimtai lenkiškų patarlių), išleista Liubčioje, 1618.

scriptae in exequias illustrissimi Principis D. Janussii Radvili, Lubcz, 1621).

Reikšmingas S. Risinskio veikalas, išleistas 1618 m. Liubčioje, dedikuotas Kornelijui Vinholdui, rašytas Vilniuje 1617 m. spalio 31 d., ir vadinasi *Tūkstantis aštuoni šimtai lenkiškų patarlių (Proverbiorum polonicorum [...] centuriae decem et octo)*. Jame pateikta daugiau kaip tūkstantis lenkiškų patarlių bei priežodžių, surinktų jam gerai pažįstamoje lenkų, baltarusių ir lietuvių aplinkoje, kuriai stengtasi nurodyti atitikmenis kitose kalbose, Biblijoje, antikinėje literatūroje, Bažnyčios Tėvų, žymiausių humanistų raštuose. Įdomu, kad prie lenkiškos patarlės *Kto dał zęby, ten da y chleb (Kas davė dantis, tas duos ir duonos)* yra nuoroda: *Lietuviška patarlė (Proverbium Lituanum)*. ▶

IŠĖJUSI AMŽINYBĖN

REGINA VARIAKOJYTĖ

1937-08-06–2019-10-14

Spalio 14 d. Amžinybėn išėjo dar viena senosios kartos reformatė Regina Variakojytė – tyli, rami, daug vargo mačiusi, daug pergyvenusi, bet nesiskundusi, priėmusi gyvenimą tokį, koks yra. Net sirgdama nepagydoma liga – diabetu – menkai rūpinosi savimi, daugiau kitais, mylėjo gyvenimą, mėgo uogauti, grybauti, keliauti...

Gimė Regina Biržų rajono Tauniūnų kaimo didžiažemio reformato Jurgio Variakojo ir Kotrynos Macytės (kilusios iš to paties Tauniūnų kaimo) Variakojienės šeimoje, kurioje užaugo net keturios dukros. Vyriausia – Aldona, po to – Elena, Regina ir Eugenija. Pasidžiaugti gyvenimu nepriklausomoje Lietuvoje nepasisekė... Pasibaigus daug nelaimių atnešusiam karui, kaip didžiažemio – valdžiusio 80 ha žemės – šeima pateko prie pirmųjų pokarinųjų veltui pavežėtų prekinuose vagonuose Sibiro link lietuvių... Tik vyriausia dukra, jau gyvenusi Kaune pas dėdę Petrą, liko Lietuvoje. Abu Variakojai ir trys jaunesniosios dukros pateko Irkutsko sritin, adresu: Čerenchovo rajonas, Talnikai, gyvenvietė Kurtujai, sunkiai dirbo, kentė alkį, šaltį. Tėvas greit – 1949 metais – atgulė ten amžinam poilsiui. Lietuvai atgavus nepriklausomybę Jo palaikai parvežti namo, palaidoti Tauniūnų kapinėse.

Merginos ne tik sunkiai dirbo Sibire, bet ir įstengė išsimokslinti – baigė Irkutsko buhalterijos technikumą. Mirus Stalinui, po kelerių metų (1960 metais) Regina, Augutė ir Mama gavo leidimą sugrįžti Lietuvon. Vyresnioji Elena (Lena) jau buvo sukūrusi šeimą ir su vyru bei vaikais pasiliko gyventi Rusijoje.

*Danguosna – į tėviškę jau mirtis mane vadina,
Ten suras mana širdis savo laimę begalinę...*

*Danguosna kaip vieversys
Kyla ir mana širdis...*

Iš 567 giesmės,
Krikščioniškos giesmės, 2007.

Į gimtas vietas Variakojienei su dukromis nebuvo leista grįžti, tad gerų žmonių (ne visi ir rusai buvo be širdies) padedamos apsigyveno Nemenčinėje. Įgytos finansininko specialybės ir geras mokėjimas tuometinės valstybinės kalbos buvo priežastis, leidusi merginas įdarbinti vykdomojo komiteto finansų skyriaus mokesčių administravimo poskyriuose ekonomistėmis. Eugenija – net Vilniaus miesto vykdomajame komitete, Regina, prijungus Nemen-

činę prie Vilniaus – Vilniaus rajono finansų skyriuje. Dirbant mokesčių administravime, teko važinėti po visą Vilniaus rajoną, pamatyti kaip gyvena čionykščiai žmonės. Gavo butus Vilniuje, įsigijo abi sodus. Regina viena puoselėjo savo sodą, jame daug laiko praleisdavo išėjusi į užtarnautą poilsį...

Mirė Regina Variakojytė gan netikėtai... Paskutines kelias dienas jautėsi blogiau, kamavo diabetas, bet dar kalbėjosi su bičiulėmis, planavo su ekskursija aplankyti Pietryčių Lietuvą, Turgelius... Liko neįgyvendintas noras – pabuvoti vietoje, kur važinėjo besidarbuodama mokesčių administravimo sistemoje, liko neatlikti numatyti darbai, svarbiausias – sutvarkyti Tėvų kapus Tauniūnuose...

Palaidojo Reginę būrelis gimiinių, draugų, kaimynų prie sesers Eugenijos Pliuškevičienės, mirusios prieš metus, irgi spalio mėnesį, Vilniaus Sudervės kapinėse. Laidotuvių bažnytinės apeigas atliko gen. superintendantas kun. Raimondas Stankevičius.

Reiškiame užuojautą Ją globusiems Eugenijos sūnums, seseriai Aldonai ir visiems kitiems – Ją mylėjusiems...

**Draugės reformatės
Vilnius, 2009-10-19**

► Neseniai Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje surastas dar vienas S. Risinskio rankraštis – *Veikalas apie Radvilų giminės kilmę (De origine gentis Radiviliae syntagma)*, išverstas ir publikuotas Lietuvoje. Jame S. Risinskis aprašo Radvilų giminę nuo legendinio Lizdeikos ir pateikia per dvidešimties žymiausių šios giminės atstovų biogramas (tarp jų – vienintelės moters Barbaros Radvilaitės), baigdamas Jonušo Radvilo

(*Rokošininko* – lietuviškai *Maištininko*) mirtimi (1620).

Salomonas Risinskis mirė 1625 m. lapkričio 13 d., savo draugo poeto D. Naborovskio namuose, Doliatyčiuose (Nemuno aukštupyje). Apie Jo mirtį D. Naborovskis iš karto nusiuntė išsamų pranešimą kunigaikščiui Kristupui Radvilai II. Pranešime rašoma, kad mirštantis S. Risinskis buvo paguldytas ant žemės. Senosios Lietuvos literatūros ir kultūros istorijos tyri-

nėtoja Eugenija Ulčinaite straipsnyje apie S. Risinskį rašo, kad *toks paprotys buvo itin gyvas taip kalvinistų (reformatų), tuo pabrėžiant žmogaus menkumą*.

Poetas, rašytojas, humanistas Salomonas Risinskis buvo palaidotas Liubčioje, Baltarusija.

D. Gudliauskienė

Vieno iš Kauno reformatų bažnyčios statybos iniciatorių atminimui..

Kuratorius GABRIELIUS MACYS

1871-1960

Kyliškietis reformatas, Kauno evangelikų reformatų bažnyčios statybos
vienas iš iniciatorių ir dosnus rėmėjas

1871 m. vasario 22 d. Papilio valsčiaus Kyliškių kaime 48-meitei Marei Trečiokienei-Macienei gimė sūnus Gabrielius. Tai buvo jauniausias iš užaugintų šešių jos sūnų (keturi – Trečiokai ir du – Maciai, – V.r.ž past.). Tėvas mirė, kai Gabriukui tebuvo 8 mėnesiai.

1885 metais G. Macys išvyko į Petrapilį pas vyresnius brolius (Trečiokus) mokytis fizikos-mechanikos ir optikos mokykloje. Ją baigė 1890 metais.

Čia jis vedė lietuvaitę Elžbietą, dirbusią kambarine pas žinomą sostinės artistę. Gyveno pasiturimai.

Savo karjeros tempais jis nenusileido broliams. Jo pavardė buvo žinoma įžymių Peterburgo prekybininkų ir net caro rūmus aptarnaujančių asmenų sluoksniuose.

1892 m. buvo pašauktas į carinę rusų kariuomenę, tarnavo Novogorogievsko (dabar – Modlinas, Lenkija) tvirtovės inžinerijos įstaigoje.

1897 m. pradėjo dirbti Petrogrado *E. Kinkman ir Ko* prekybos namų firmoje. Ji prekiaavo acetilininiais ekipažų šviestuvais ir dviračiais. Kiek padirbėjęs techniku, nuo 1898 m. buvo paskirtas visos firmos vedėju. Savininkui dažnai lankantis užsienyje, Gabrieliumi tekdavo firmos reikalus tvarkyti savarankiškai.

1904 m. jis perėjo dirbti į milijoninę apyvartą turinčią geodezinių matavimų ir braižybos prietaisų bei optikos firmą *Gustav Gerlach*. Firmos centras ir fabrikas buvo Varšuvoje, o skyriai – Maskvoje ir Petrapilyje. Iki 1911 metų Gabrielius buvo Petrapilio skyriaus įgaliotinis. Rusijos imperijos armijai firma gamino lauko binoklius.

1912 m. Gabrielius jau dirbo motociklais prekiaujančioje *Lir ir Rossbaum* prekybos namų firmoje.

Jos įgaliotiniu bei dalininku Gabrielius išbuvo iki 1917 metų, kai firmą perėmė bolševikai.

Gyvendamas Petrapilyje, nuo 1897 m. jis dalyvavo visų lietuvių organizacijų veikloje, o nuo 1914 m. aktyviai darbavosi ir Tautiniame lietuvių tremtinių komitete. Jo rūpesčiu, Petrapilio Pergalovo priemiestyje buvo įsteigta 80 vaikų prieglauda ir mokykla. Joje buvo dėstomos lietuvių ir rusų kalbos.

1917 m., bolševikams perėmus *Lir, Rossbaum ir K* firmą, Gabrielius išvažiavo į Naujuosius Senžarus (Ukrainoje). Čia įsteigė kavos fabrikėlį, vertėsi prekyba.

Grįžęs 1921 m. su šeima į Lietuvą, jis gavo tarnybą *Dubysos* bendrovėje. Jos valdyba patikėjo Gabrieliumi įsteigti skyrius Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje ir Rokiškyje. Tuo pačiu, G. Macys buvo paskirtas visų šių skyrių vedėju.

1925 m., kartu su M. Mikelkevičiumi, Gabrielius įsteigė buhalterijos ir, pirmą kartą Lietuvoje, mašinarščio bei stenografijos kursus (*žabala* klaviatūra).

1930 metų balandžio 12 dieną buvo įsteigta Lietuvių prekybininkų, pramonininkų ir amatininkų (vėliau – Verslininkų) sąjunga. Į pirmąją šios sąjungos valdybą

buvo išrinktas Gabrielius Macys.

Nuo 1931 m. jis atstovavo vietinėms ir užsienio firmoms. 1940 m., gavęs firmos AEG sutikimą, Kaune, Laisvės alėjos 20-ajame name įsteigė savo elektros buitinių prietaisų bei dviračių prekybinę firmą.

Kaune, Seinų gatvėje, jis pasistatė namą. Studijuodama jame gyveno Irena Trečiokaitė-Žebenkienė.

G. Macys buvo aktyvus evangelikų reformatų bendruomenės narys, kuratorius, Kauno evangelikų reformatų bažnyčios statybos iniciatorius ir rėmėjas.

Su žmona Elžbieta užaugino ir į mokslus išleido sūnų ir 4 dukras.

Gabrielius Macys mirė 1960 metais, palaidotas Petrašiūnų kapinėse.

Borisas JANUŠEVIČIUS
2015 m. gruodžio 29 d.
Perspausdinta iš www.birzietis.lt

▶ *POST SCRIPTUM*

Dar šiek tiek apie reformatus Trečiokus-Macius...

Gabrys Macys buvo mūsų parapijiečių Marytės Trečiokaitės, Valerijos Krišukėnaitės-Glinskienės (1920-2019) ir Florencijos Eugenijos Krišukėnaitės-Kuginienės (1923-2012) senelio – Petro Trečioko (1855–1927) – jauniausias brolis. Už jį vyresnis buvo Mykolas Macys, visą gyvenimą pragyvenęs Biržuose, prie ežero, vaikų neturėjo.

Dailininkės Irenos Trečiokaitės-Žebenkienės tėvas – Jurgis Trečiokas (1863–1927) – Trečiokų jaunesnysis brolis.

Jų giminės pradininkas – Jurgis Trečiokas (~1810~1863) iš Kyliškių – buvo dukart vedęs. Mirus pirmajai žmonai Hanai, su kuria buvo susilaukęs dviejų vaikų – sūnaus Motiejaus ir dukters, vedė papilietę Marę Braškytę (1823–1919) iš Žvirblių kaimo. Jiems gimė penki vaikai. Iš penkių Jurgio ir Marės Trečiokų vaikų užaugo keturi sūnūs: Martynas (1853–1918), Petras (1855–1927), Jonas (1859–1932) ir Jurgis (1863–1927).

Jurgiui Trečiokui mirus, Marė gavo užkurį Jokūbą Macį (1830–1872), su juo susilaukė dviejų sūnų: Mykolo ir Gabrielio. Ir antram vyrui – Jokūbui Maciui mirus, Marė Trečiokienė-Macienė ištekėjo už trečio – Kvedaravičiaus, su kuriuo vaikų jau neturėjo, net gyveno atskirai kiekvienas savo ūkyje.

Pas Gabrielių (Gabrį – *biržietiška*) Macį, mokydamasi Kauno meno mokykloje, gyveno Irena Trečiokaitė-Žebenkienė.

„V.r.ž.“ inf.

INFORMACIJA   INFORMACIJA

Rugsėjo 29 d. Kauno reformatų bažnyčios taip vadinamoje *žiemos salėje* pamaldas laikė Kauno parapijos administratorius superintendantas kun. Tomas Šernas. Jam *teko rimtas išbandymas* – pamokslas vaikams! Kauniečių parapijoje tradicija – prieš pamokslą suaugusiems, kunigas trumpai pabendruoja su vaikais, pasako atitinkamą Homiliją...

Kun. T. Šerno vaikai klausėsi įdėmiai, bandymas pavyko!

Spalio 4 d., Tarptautinės mokytojų dienos išvakarėse, Biržų rajono pedagogų bendruomenė Kaštonų pagrindinėje mokykloje paminėjo savo profesinę šventę. Mokytojų bei kitų ugdymo srityje dirbančių pedagogų pasveikinti atvyko, be kitų garbių ir įtakingų svečių, ir Biržų *Saulės* gimnazijos ev. reformatų tikybos mokytojas, Biržų evangelikų reformatų parapijos klebonas, evangelikų karo kapelionas kun. Rimas Mikalauskas.

Spalio 5 d. Šv. Jonų bažnyčioje koncertavo Vilniaus reformatų bažnyčios vargonininkė Gražina Petrauskaitė.

Gražina Petrauskaitė po koncerto reformačių apsuptyje

Spalio 6 d., tinkamai papuoštoje Vilniaus reformatų bažnyčioje, Derliaus padėkos pamaldas su Viešpaties Vakariene laikė klebonas kun. T. Šernas ir katechetas H. Lahayne, naujaisiais vamzdiniais portatyviniais vargonais vargonavo Rasa Šernienė. Po pamaldų vyko neeiliniai susirinkimai Centro ir Šeškinės seniūnijose. Centro seniūne išrinkta Jūratė Verbickienė, vietoje į Vengriją gyventi išvykusios Austėjos Verbickaitės-Agyagasi, o Šeškinės-Pašilaičių-Fabijoniškių reformatai antrąją seniūne išsirinko Ingridą Obuolevičiūtę-Basijokiene, vietoj į Olandiją gyventi išvykusios Rasos Ylaitės.

Spalio 12 d. Vilniuje susirinkę Lietuvos Evangelikų Reformatų Jaunimo Draugijos (LERJD) nariai išsirinko naują Direktorių – Augustiną Skeberdį, vietoje į Vengriją gyventi išvykusios Austėjos Verbickaitės-Agyagasi.

Įvairios Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios naujienos, renginiai ir aktualūs įvykiai, Dievo žodis ir teologinės mintys.

RADIJAS GYVENIMUI

Laida **REFORMATŲ ŽINIA**

Laida **REFORMATŲ ŽINIA**
transliuojama
sekmadieniais 9:45 val.,
kartojama sekmadieniais 16 val.

Laidą veda
kun. Raimondas Stankevičius

xfm DAŽNIAI **VILNIUS 104.7**, BIRŽAI 88.5, KAUNAS 88.1, KĖDAINIAI 106.1, PANEVĖŽYS 106.9

Nuo spalio mėnesio
ATSINAUJINUSI jau 30 MINUČIŲ
LAIDA EVANGELIKAMS

KELIAS

„LRT Plius“ kanalu
sekmadienį 8.00 val.,

Laidos redaktorius
Tomas Pavilanskas-Kalvanas,
el.p. tomaspaka@gmail.com
mob. tel. 8 676 05538

Prieš septynerius metus...

Prieš septynerius metus –

2012 m. spalio 23 d. – LERB Sinodui buvo perduotas Vilniuje, Pylimo gatvėje esantis bažnyčios pastatas. Po beveik dešimtmetį trūkusių klajonių vilniečiai reformatai sugrįžo namo... į savo protėvių statytą istorinį pastatą...

Prieš septynerius metus –

spalio 7-sios rytą – biržiečiai reformatai rinkosi į savo bažnyčią, į Derliaus, pjūties ir tikėjimo vaisių padėkos pamaldas po beveik tris mėnesius trukusių nepertraukiamų pamaldų, skirtų Biržų bažnyčios pastato išsaugojimui, kai buvo saugomas ir apsaugotas reformatų bažnyčios pastatas Biržuose, apsaugota tikėjimo laisvė.

Iš poeto
Kazio Jakubėno
eilėraščio
PAUKŠTELIS

O kad grįžtų į tėviškę savo
Tie, kas buvo iš jos ištremti.
Žvilgsnis krypsta į dulkiną kelią
Akys ašarų drėksta rasa.
Ar gyva dar brangioji gėlė
Ar žydės ji šaly svetimoj
Ar parlėksi tu mielas paukšteli,
Ar galėsi žinelę man duot
Ar gyva dar skaisčioji gėlė
Ar galėsiu aš ją išvaduot...

1946 m.

Prieš septynerius metus –

2012 metų spalio 19-ąją – staigiamus paliko Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos prezidentas kuratorius dr. Mykolas Mikalajūnas.

Kuratoriaus
dr. Mykolo Mikalajūno atminimui:

TAU – spalyje...

Debesų laivai – per dangų,
O jausmų vilnis – per širdį.
Atmintis šventai dar saugo,
Ko nematom, nebegirdim...
Ryškūs rudens peizažai
Piešia taką trapiu auksu –
Tos spalvos skiautelę mažą
Pasivysiu ir keliausiu...
Ir per vėją, ir per lietu
Ją išsaugosiu kaip žinią.
Kai mintim, delnais paliesiu,
Atsidusiu tik. Ir tyliai
Šyptelsiu iš dėkingumo.
Ir spalva trapios skiautelės
Atminty švytės. Lai būna
Ilgesys. Ruduo. Ir Kelias...

2019-ųjų spalio 20-oji
Genutė Mikalajūnienė

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403
Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944

www.klion.lt

Laiškus redakcijai galite rašyti:

Pylimo 20-13, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.p. dalija.gudliauskiene@gmail.com

Parėngė Dalija Gudliauskienė,
tel. 8 685 74 951

Redagavo, spausdino
Genovaitė Mikalajūnienė,
Damian Finer

Leidėjas:
Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taisto ir trumpina
savo nuožiūra

Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.